

Kúria végzése

Az ügy száma:	Bfv.II.485/2022/8.
A határozat szintje:	felülvizsgálat
A tanács tagjai:	Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró Dr. Harangozó Attila, bíró Dr. Metzing Márton, bíró Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2023. március 9.
Az ügy tárgya:	emberölés büntette
Terhelt:	...
Első fok:	Nyíregyházi Törvényszék, 7.B.381/2020/65., ítélet, tárgyalás, 2021. július 6.
Másodfok:	Debreceni Ítéltábla, Bf.I.434/2021/12., végzés, nyilvános ülés, 2021. október 28.
Az indítvány előterjesztője:	a terhelt védője
Az indítvány iránya:	a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az emberölés büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Nyíregyházi Törvényszék 7.B.381/2020/65. számú ítéletét és a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.I.434/2021/12. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

[1] **I. 1.** A Nyíregyházi Törvényszék a 2021. július 6-án meghozott 7.B.381/2020/65. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki emberölés büntetében [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés f) pont], ezért életfogytig tartó, fegyházban végrehajtandó

szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt legkorábban 25 év letöltése után bocsátható feltétes szabadságra.

[2] Kétirányú fellebbezések folytán másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a 2021. október 28-án meghozott Bf.I.434/2021/12. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ügydöntő határozat tényállásának lényege szerint a terhelt felesége, tanú 1 2019. februárjától szexuális kapcsolatba került munkahelyi felettesével, ... sértett 1-gyel, melyről a terhelt 2019 júniusában tudomást szerzett. Ekkor a kapcsolat a felesége és sértett 1 között befejeződött, azonban a terhelt nem tudta feldolgozni a megcsalás tényét, házastársi kapcsolatuk annyira megromlott, hogy 2019. augusztus 25-én este megbeszélték, másnap reggel tanú 1 elköltözik otthonról.

[4] Másnap, 2019. augusztus 26-án a déli órákban tanú 1 megjelent kerékpárral sértett 1 lakóháza előtt, ahol felelősségre vonta volt felesége jelenlétében sértett 1-et, miket híresztel kettőjük kapcsolatáról a kocsmában, illetve, hogy boldog-e, amiért tönkretette az ő családját. Mivel sértett 1 lekezelően beszélt hozzá, tanú 1 felhívta a férjét, mindezt közölte vele, majd személyesen, a körforgalomnál lévő buszmegállóban is elmondta neki a lezajlott beszélgetést.

[5] A terhelt mindezek hallatán rendkívül feszült lett, közölte feleségével: „most én következem”, majd beugrott a gépkocsiba, féltékenységből hajtva hazasietett a lakásukba, ahol magához vette az engedéllyel tartott vadászpuskáját, azt megtöltötte golyós vadásztöltényekkel oly módon, hogy egyet a csőbe, négyet a tárba helyezett, majd féltékenységből, szerelemfúltésből, csalódottságából fakadóan, dühös állapotban sértett 1 ingatlanához hajtott, mely elhatározásában a családtagjai sem tudták megakadályozni.

[6] A terhelt 2019. augusztus 26-án délután a tulajdonát képező Opel Vectra típusú személygépkocsival megjelent sértett 1 családi háza előtt az utcán, kiszállt a gépkocsiból és 15 óra 29 perc 01 másodperckor a golyós vadászpuskájával egy célzott lövést adott le a ház udvarán tartózkodó sértett 1 irányába. Az első lövés pillanatában sértett 1 menekülő, futó testhelyzetben volt, a lövést leadó terheltnek háttal. Sértett 1 ekkor az udvaron lévő gépjármű mögött keresett fedezéket, majd jobbnak látta, ha a lakóház bejáratí ajtaján keresztül bemenekül a házba.

[7] A terhelt 15 óra 29 perc 07 másodperckor a lakóház részben üvegezett ajtaján keresztül célzott lövéssel meglőtte a sértett 1-et, akit a háta bal oldalán talált el. A menekülő sértett 1-et a második lövés az éppen bezárt ajtó mögött érte és még utolsó erejével bement a szobába, ahol elhalálozott.

[8] Az első és második lövés a sértett 1 irányába a lakóház előtti járda és az aszfaltút között elhelyezkedő, apró kővel szórt murvás területől történt. Az első lövést a terhelt szemből tekintve a nagykapu baloldali téglaszlopától jobbra 1,5 méterre, a kerítés vonalától mintegy 3,5-4 méterre, a másodikat pedig a nagykapu közepénél, annak vonalától mintegy 2 méterre állva adta le.

[9] A sértett 1 halála vérvesztéses shock miatt következett be, melyet egy lövés okozott. A 42 éves 183 cm testmagasságú sértett 1-et a lövés a hát bal oldalán érte a talpsíktól 143,5 cm-re. Az 1 rendbeli lövési sérülés a bal oldali háti felszín felől a test elülső felszíne felé haladt, elsődlegesen fentről lefelé, nyílirányban. A lövedék a VIII-IX. borda tájékán irányt változtatott, majd a mellüregbe hatolva hátulról előre, letről felfelé, balról jobbra tartott, majd a szegycsont markolatát is elérte a felette levő bőrt az alapjáról leszakítva. Az áthatoló lövedék és leszakadó darabjai a bal alsó és felső tüdőlebenyt súlyosan roncsolták, megszakadt a bal fő tüdőverőér és a bal oldali főhőrgő folytonossága, a szívburk bal fülcsé mögötti területe, valamint a mellkasi főverőér folytonossága is többszörösen a billentyű síkja

felett, az áthajlásnál és a leszálló szakasz középső harmadában. A lövés áthatoló volt, a tüdőt, a tüdőverőeret, és a szívburkot olyan súlyosan roncsolta, hogy az az élettől összeegyeztethetetlen volt. A lövési sérülés és a sértett 1 halála között közvetlen az okozati összefüggés.

[10] A lövések hallatára a szemben lévő lakóházból elindult az utcára a sértett édesapja, sértett 2, akinek az irányába a terhelt 15 óra 29 perc 12 másodperckor szintén célzott lövést adott le, mely lövedék a családi ház fakerítésén áthatolva a lépcsőbe fűrődött.

[11] A terhelt a harmadik lövés leadását és sértett 2-vel folytatott rövid szóváltást követően a kocsijával elindult a helyszínről, majd mintegy fél perc múlva megfordulva visszatért. Megállt a kocsival az úton, ekkor sértett 2 a terhelt felé indult. A terhelt kiszállt a gépjárműből a puskával a kezében, amit a felé tartó sértett 2-re emelte, aki a telefonját a terheltre tartotta és olyan kijelentést tett, hogy „mocskos cigány, lelőtted a fiamat”.

[12] A negyedik, sértett 2-t elérő célzott lövést a terhelt 15 óra 31 perc 49 másodperckor álló testhelyzetben adta le a lakóház hátsó részének vonalában az aszfaltúton, annak a ház felőli részétől 1,5 méterre, sértett 2-től mintegy 13-13,5 méter távolságból. Sértett 2 ekkor hátat fordítva tartott a fia portájának kapuja felé, hogy megnézze, mi történt a fiával. Sértett 2 a lövéstől arccal előre, az út szélére esett, majd a helyszínen életét veszítette.

[13] Ezt követően a terhelt gépkocsijával a helyszínről elhajtott, később a város külterületén az öt kereső rendőrről megadta magát. A terhelt a cselekmény elkövetése idején képes volt a cselekménye veszélyességének felismerésére és a felismerésnek megfelelő magatartás tanúsítására.

[14] Sértett 2 halála heveny keringési elégtelenség miatt állt be, melyet lövési sérülés okozott. A 65 éves, 172 cm testmagasságú sértett 2 a háttájékon a talpsíktól 117 cm-re, a középvonaltól jobbra 4 cm-re érte a terhelt lövése. A lövési sérülés a testbe hatolást követően áthaladt a háti XII. és ágyéki I. csigolya között, majd a hasüregi területen, roncsolva a hashártya mögötti részt, a máj jobb lebenyét, valamint megnyitotta a gyomorfalat, ezt követően a rekeszen áthaladva roncsolta a jobb tüdő alsó lebenyét, valamint a szív jobb pitvarát és jobb kamráját, következményesen nagy mennyiségű bal oldali vérgyülemet okozott, majd a XII. borda alatt közvetlenül a középvonaltól balra 4 cm-re, a talp síkjától 124 cm-re hagyta el a lövedék a testet. A löcsatorna hátulról-előre, jobbról kissé balra, nagyjából vízszintes síkban haladt, a lövedék sértette a hasi aortát is. A sérülései olyan súlyosak és kiterjedésűek voltak, hogy életét az azonnali szakszerű orvosi ellátás sem mentette volna meg. A lövési sérülés és a sértett halála között közvetlen okozati összefüggés áll fenn.

[15] **II. 1.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozva, a terhelt terhére rótt cselekmény téves minősítése miatt, a jogerős határozattal kiszabott szabadságvesztés büntetés enyhítése érdekében.

[16] Indokolása szerint a bíróság törvénysértően minősítette a terhelt cselekményeit több ember sérelmére, egyenes szándékkal elkövetett emberölés büntetnének. A védő álláspontja szerint a sértett vonatkozásában a szándékos emberölés büntette megállapításának feltételei nem állnak fenn, mivel a szándékosság nem fogta át a törvényi tényállás valamennyi objektív elemét, ekként az eredményt, valamint az elkövetési magatartás és eredmény közötti okozati összefüggést.

[17] Kifejtette, hogy a terheltnek – miután a sértett körvonala legfeljebb felderenghetett az ajtón keresztül – nem volt tudomása arról, hogy a bezárt ajtótól milyen távolságra és milyen testhelyzetben helyezkedett el a sértett a lövedék ajtón való áthatolásakor, nem volt tisztába azzal sem, hogy ha a lövedék eléri a sértettet, akkor testének roncsolódásán túlmenően reálisan lehetséges annak halálának bekövetkezése is. Utalt rá, hogy a halálos

eredmény előre nem látását támasztja alá az is, hogy a szándék kifejlődése és az első cselekmény elkövetése között viszonylag rövidebb idő telt el, ezáltal az események gyors időbeli lefutása folytán hiányzott a tett átgondolása, részletek kidolgozása.

[18] Kifejtette, hogy miután a szándékosság tudati oldala – melyet alátámasztó tény sem rögzített a bíróság ítéletében – hiányzott a terhelt részéről, így az ahhoz való akarati-érzelmi viszonyulás nem vizsgálható; az eredményre és okozati összefüggésre kiterjedő szándékosság hiányában a terhelt terhére nem állapítható meg szándékos emberölés büntette sértett 1 vonatkozásában.

[19] A védő álláspontja szerint az eljáró bíróság tévesen következtetett az elkövetés tárgyi és alanyi tényezői alapján a terhelt ölési szándékára. Ebben a körben arra hivatkozott, hogy szemben az eljáró bíróság téves következtetésével, nincs jelentősége annak, hogy a terhelt a fegyverszekrényből nem a golyós kispuskát, hanem a vadászfegyverét vette magához, hiszen mindkét eszköz alkalmas sérülés és halál okozására is, a golyós kispuskából rövidebb idő alatt még több lövedék is kilőhető. Ezenkívül lényeges körülmény az is, hogy terhelt az első lövést a sértett irányába adta le, amely a sértett testét nem is érte el, a másodikkal pedig megvárta, hogy a sértett a házba beérjen. Lövést tehát a lehajolt testtartásban futó sértett után csak azt követően eszközölt, hogy a sértett a teljes átláthatóságot nem biztosító ajtót becsapta, miközben a sértett az ajtó felé haladás időtartamában szabad célponttá vált, amikor könnyűszerrel ejthetett volna rajta halálos sérülést.

[20] A sérülés helyét illetően utalt arra, hogy a sértett létfontosságú szervei, illetve ilyen szerveket tartalmazó testrészei, mint a fej, a szív, a mellüreg és a nyaki terület a sértett lehajoló testtartása lévén védve voltak. Nem állt fenn annak esélye, hogy sértett 1-et olyan testtájékán éri a lövedék, mely általában a passzív alany azonnali, vagy rövid idő alatt bekövetkező halálához vezet.

[21] A halálos eredmény elmaradásában bízhatott a terhelt azon oknál fogva is, hogy a küszöbtől felfelé, 1 méter magasságban lőtt bele az ajtóba, mely révén alappal feltételezhette, hogy a lövedék legfeljebb a sértett alsó, nem életfontosságú testrészét fogja érni. Miután a sértett a lövéskor mozgásban volt és teste az ajtó miatti elhelyezkedés miatt nem volt tisztán kivehető, a terheltnek lehetősége sem volt életfontosságú szervre irányuló, célzott lövés leadására, mely az ölési szándékot megalapozná. Ehhez hasonlóan – álláspontja szerint – a terhelt elkövetéskori kijelentései is alkalmatlanok az emberölésre irányuló szándék alátámasztására.

[22] Az alanyi tényezők körében utalt a terhelt személyiségére, büntetlen előéletére és az események időbeli gyors lefutására, átgondolásuknak – szándékos emberölésre való következtetést megalapozó – hiányára.

[23] A védő kifejtette, hogy a bíróság megállapítása szerint a terhelt pusztán a súlyos roncsolás bekövetkezésének lehetőségét látta előre, a halálos eredmény bekövetkezésének lehetősége fel sem merült, így ez utóbbi eredmény tekintetében csak a hanyag gondatlanság, de legfeljebb a tudatos gondatlanság terheli. Erre tekintettel sértett 1 sérelmére elkövetett bűncselekmény helyes minősítése a Btk. 164. § (8) bekezdése szerinti halált okozó testi sértés büntette lehet. Ebből következően, miután emberölést a terhelt kizárólag sértett 2 sérelmére követte el, terhére a több emberen elkövetett emberölés megállapításának nincs helye.

[24] A védő érvelése szerint a terhelt cselekményének halált okozó testi sértés büntetteként, valamint emberölés büntette alapesetként minősülése esetén vele szemben életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabására nincs lehetőség, a határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabható büntetési tétele 5 évtől 22,5 évig terjed, ezért a terhelttel szemben kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés törvénysértő.

[25] Mindezek alapján a jogerős ítélet megváltoztatását, a terhelt terhére rótt bűncselekmények halált okozó testi sértés büntetteként, valamint emberölés büntette alapeseteként minősítését, és törvénynek megfelelő enyhébb büntetés kiszabását indítványozta.

[26] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.546/2022/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[27] Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítvány a jogerős ítélet által megállapított tényekből az irányadó tényállásban nem szereplő további tényekre következtet a sértetti testhelyzet és a tudati tény kapcsán, amely részeiben a felülvizsgálati indítvány a törvénytől fogva kizárt.

[28] Ezt meghaladóan kifejtette, hogy az irányadó tényállás alapján a terhelt észlelte a sértett testtartását, célzottan leadott lövései alapján törvényesen állapították meg az alapügyben eljáró bíróságok, hogy a cselekményt mindkét sértett esetében ölésre irányuló egyenes szándékkal valósította meg. A felülvizsgálati indítványnak így a terhelt terhére a több emberen elkövetett emberölés büntette minősítést támadó része alaptalan, a törvényes minősítés mellett a kiszabott büntetés önmagában pedig nem támadható, ezért a támadott határozatok hatályában való fenntartását indítványozta.

[29] 3. A terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára írásban tett észrevételében vitatta, hogy sértett 1-et a becsukott ajtón keresztül észlelnie kellett volna, illetve, hogy a leadott lövés célzott volt. Ebben a körben utalt az ajtót ért lövés és a szekrényen az áthatoló lövedék okozta sérülés helyére, a sértett – álláspontja szerinti – lövéskori helyzetére, az ajtó üvegezett részének sötétített voltára, valamint arra, hogy komoly fegyverhasználati gyakorlattal nem rendelkezett. Álláspontja szerint a fegyverszakértő tévesen állapította meg a sértett helyzetét és helyét a lövés pillanatában, ugyanis a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a sértett nem lehetett közvetlenül az ajtó mögött.

[30] Előadta, hogy kizárólag sértett 2-re lőtt célzottan, sértett 1-et nem szándékosan ölte meg, szerencsétlen lövése nem szándékos volt.

[31] **III. A felülvizsgálati indítvány alaptalan.**

[32] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – és nem pedig ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[33] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja lehetővé teszi a felülvizsgálatot, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, illetve a Btk. más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki. Jelen esetben az indítvány azt kifogásolja, hogy a bíróság jogerős ítéletében tévesen minősítette a terhelt – sértett 1-et érintő – testi épség elleni cselekményét élet elleni bűncselekménynek és emiatt – a helyes minősítéshez képest – törvénysértően súlyos büntetést szabott ki. A védő indítványa ezért a hivatkozott felülvizsgálati oknak megfelel, az alapján a felülvizsgálatnak helye van.

[34] Ugyanakkor a felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[35] A Be. 659. § (1) bekezdéséből következően azonban a jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[36] 2. Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor a tényállásban írt cselekmény miatt a terhelt bűnösségét emberölés büntetében megállapította [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés f) pont], és törvényes a cselekmény minősítése is.

[37] A Btk. 160. § (1) bekezdése szerint, aki mást megöl, büntetést követ el. Súlyosabb minősül, ha az emberölést több ember sérelmére [Btk. 160. § (2) bekezdés f) pont] követik el.

[38] E törvényi egységet alkotó összefoglalt bűncselekmény megállapításának elsődleges feltétele, hogy az emberölési cselekmények szándékosak legyenek, és csak a Btk. 160. § (1) bekezdés szerinti törvényi tényállás alá tartozzanak. Ennek hiányában – vagyis, ha adott esetben a két sértett sérelmére megvalósított ölési cselekmény egyikét erős felindulásban követték el (Btk. 161. §), vagy a halálos eredmény nem ölési, hanem testi sérelem okozására irányuló szándék mellett gondatlanság folytán állt elő [Btk. 164. § (8) bekezdés II. fordulat] – a több személy halála mint eredmény mellett sincs helye a több emberen elkövetett emberölés megállapításának.

[39] A védő felülvizsgálati indítványa pedig ezt célozta, hiszen a terhelt ölési szándékának hiányára hivatkozással a törvényi egységgel szemben sértett tekintetében, testi épség elleni bűncselekményt látott megállapíthatónak.

[40] A kialakult töretlen bírói gyakorlat szerint a szándékos emberölés és a halált okozó testi sértés elhatárolása az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalma alapján történhet (A 3/2013. BJE jogegységi határozat I.1. pont).

[41] Az emberölés esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. Ezzel szemben a halált okozó testi sértés esetében az elkövető szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányul, és az eredmény tekintetében gondatlanság áll fenn. Az elkövető tudatában fel sem merül a halálos eredmény bekövetkezésének a lehetősége, vagy ha ez felmerül, azt nem kívánja, nem nyugszik bele abba, hanem könnyelműen bízik az elmaradásában.

[42] Az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot megállapításánál, illetve annak megítélésénél, hogy az elkövető szándéka ölésre avagy bántalmazásra, illetőleg egészségsértésre irányult-e: jelentős mértékben a külvilágban megnyilvánult és így megismerhető tényekből kell visszakövetkeztetni, melyre a 3/2013. BJE jogegységi határozat I.2. pontja példalózó jellegű felsorolást ad.

[43] A tárgyi tényezők körében az elkövetés eszközével, az elkövetés körülményeivel és módjával, a sérülés helyével és jellegével, az elkövető kijelentéseivel, az elkövetés utáni magatartásaival és kijelentéseivel [A) pont]; az alanyi tényezők körében az elkövető személyi tulajdonságaival, a cselekményt kiváltó indítókkal (motívum), a cselekmény véghezvitelét megelőző pszichikus folyamat feltárásával, a sértetthez fűződő viszonyával és egyéb alanyi mozzanatokkal [B) pont] kell tüzetesen elszámolni.

[44] A Kúria a felülvizsgálati indítvány érveit a tényálláshoz kötöttség törvényi kötelezettsége szerint az irányadó tényállás alapján vizsgálta. Az irányadó tényállás pedig az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás {elsőfokú ítélet [2]-[9] bekezdés}, a másodfokú bíróság helyesbítéseivel és kiegészítéseivel {másodfokú ítélet [15]-[20] bekezdés}. Emellett a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (EBH 2013.B.2.ind., BH 2006.392., BH 2013.237.):

[45] Az irányadó tényállás szerint

- a terhelt nem tudta feldolgozni, hogy feleségének (2019. februárjától) szexuális kapcsolata volt munkahelyi felettesével, sértett 1-gyel, annak ellenére sem, hogy a kapcsolat a terhelti tudomásszerzést (2019. június) követően befejeződött;
- a terheltnek a felesége beszámolt sértett 1-gyel való beszélgetéséről, és hogy sértett 1 lekezelően beszélt hozzá, amely hallatán a terhelt rendkívül feszült lett, és közölte feleségével: „most én következem”;
- a terhelt féltékenységből hajtva gépkocsival hazasietett lakásukba, ahol magához vette az engedéllyel tartott vadászpuskáját, és azt vadásztöltényekkel oly módon töltötte meg, hogy egyet a csőbe, négyet a tárba helyezett;
- a terhelt a gyerekeket a feleségére bízta, legnagyobb lányától elkészönt;
- szerelemféltésből dühös állapotban sértett 1 ingatlanához hajtott, mely elhatározásában a családtagjai sem tudták megakadályozni;
- a terhelt a golyós vadászpuskájával egy célzott lövést adott le a ház udvarán tartózkodó, menekülő, futó testhelyzetben, a terheltnek háttal lévő sértett 1 irányába, aki először az udvaron lévő gépkocsi mögött keresett fedezéket;
- az első lövés leadását követően 6 másodperccel később – az első lövés leadásának helyétől a sértettet követve, hozzá közelítve – a terhelt a lakóház részben üvegezett ajtaján keresztül célzott lövéssel meglőtte sértett 1-et;
- a házba bemenekülő sértett 1-et a második lövés az éppen bezárt ajtó mögött érte és még utolsó erejével bement a szobába, ahol elhalálozott;
- a lövés a tüdőt, a tüdőverőeret, és a szívburkot olyan súlyosan roncsolta, hogy az az élettel összeegyeztethetetlen volt, a lövési sérülés és sértett 1 halála között közvetlen az okozati összefüggés;
- a terhelt – sértett 1 meglövését követő néhány perc múltán – a neki hátat fordító és sértett 1 portája felé induló, sértett 2-re célzott lövést adott le, aki a helyszínen életét veszítette;
- a lövési sérülés és sértett 2 halála között közvetlen okozati összefüggés áll fenn;
- a terhelt ezt követően gépkocsijával a helyszínről elhajtott, feleségével és barátnőjével azt közölte, hogy „lelőtte őket”.

[46] A terhelti cselekmény egyértelmű felismerhető indítóoka a 2019. februártól fennálló, de a terhelt által 2019. júniusában megtudott hitvesi hűtlenség miatti féltékenység és önérzeti sérelem, amely feldolgozására a terhelt képtelen volt, és amelynek a „megoldására” sértett 1 és a terhelt felesége között lezajlott beszélgetésről való benyomás adta a végső indítást. Ekként a terhelti elszántság tényének igazolói a cselekményt megelőző kijelentés, hogy „most én következem”, vagy az elbúcsúzás, továbbá a családtagok részéről az eredménytelen visszatartás.

[47] A szándékosság megállapításának feltétele, hogy az elkövető tudata a cselekmény elkövetésének az időpontjában átfogja a törvényi tényállás valamennyi tárgyi elemét (értelmi oldal), és a magatartás lehetséges következményeit kívánva vagy pedig abba belenyugodva cselekedjék (érzelmi oldal) (Btk. 7. §).

[48] A bírói gyakorlat szerint az ölési szándék akkor áll fenn, ha az elkövető tudata mindazon ténykörülmenyeket átfogja, amelyek az emberölés törvényi tényállásának a tárgyát és a tárgyi oldal elemeit alkotják.

[49] A szándékosság értelmi oldalának fontos összetevője, hogy az elkövető a következmények beállását elkerülhetetlennek, valószínűnek vagy reálisan lehetségesnek ítéli-e meg. Az elkerülhetetlenség tudata mindig egyenes szándékot feltételez. A szándék két faja

tehát érzelmi-akarati oldal szerint csak akkor határolható el, ha az elkövető valószínűnek vagy reálisan lehetségesnek tartja a következményeket.

[50] Egyenes szándék esetében az elkövető előre látja az egyébként általa kifejezetten kívánt eredmény bekövetkezésének elkerülhetetlenségét, valószínűségét vagy reális lehetőségét; valójában célzottan a tényállásszerű eredmény megvalósítására tör.

[51] Eshetőleges szándék esetén azonban az elkövető az eredmény bekövetkezésének valószínűségét vagy reális lehetőségét látja előre, amely bekövetkezésébe belenyugszik. Az eshetőleges szándékra a bűncselekmény megvalósulásával szemben az elkövető közömbössége a jellemző; mindenképpen cselekszik, akár bekövetkezik az eredmény, akár nem, bár bekövetkezését nem kívánja.

[52] Eshetőleges szándékkal elkövetett emberölés büntettének kísérlete valósul meg, ha a vádlott által választott elkövetési mód mellett ugyancsak csekély a halálos eredmény bekövetkeztének esélye, azonban ennek feltételei a vádlotton kívül esnek, így pusztán a véletlenül múlik azok bekövetkezése. Aki ugyanis az eredmény elmaradását a véletlenre bízta, az ténylegesen belenyugszik az eredmény bekövetkezésébe (Kúria Bhar.III.561/2018/4., BH 2001.255.II.).

[53] A Kúria korábban már arra is rámutatott, hogy a terhelt által használt eszköz jellege és felhasználásának módja támpontot adhat az elkövetéskori tudattartalom meghatározásához. Ezért vizsgálni kell, hogy a használt eszköz és a cselekvés módja, illetőleg ehhez kapcsolódóan a támadás iránya és ereje az általános élettapasztalat szerint alkalmas volt-e halálos eredmény előidézésére. Ha az elkövető olyan tárggyal bántalmazza a sértettet, amely ölésre alkalmas, és a halálos eredmény is bekövetkezik, ez rendszerint arra utal, hogy a terhelt tudata átfogta a halálos eredmény bekövetkezésének a lehetőségét (Kúria Bfv.II.998/2016/11.). Jelen esetben pedig nyilvánvalóan – a fentebb idézettekhez képest – ennél jóval többről van szó.

[54] Egy kifejezetten élet kioltására szolgáló és alkalmas eszköz használata esetén csak akkor merülhet fel az ölési szándék hiánya, ha azt az elkövető kifejezetten úgy alkalmazza, hogy a halálos eredmény ne állhasson elő, és hatékony intézkedést tesz a halálos eredmény elkerülése érdekében (pl. löfegyverrel közvetlen közélről, az elvétel lehetőségét minimalizálva a sértett lábfejebe lö).

[55] A löfegyver – ekként a jelen ügyben használt vadászpuska is – az élet kioltásának legtipikusabb eszköze, ténylegesen az alaprendeltetése is az; mindez pedig köztudomású tény.

[56] Jelen esetben önmagában a terhelt által használt eszköz és az irányadó tényállás szerinti alkalmazása – mint elkövetési mód – alapján fel sem merül, hogy a terhelt által választott elkövetési mód mellett a halálos eredmény bekövetkeztének esélye csekély lenne, éppen ennek az ellentéte az igaz; pusztán a véletlenek sorának szerencsés egybeesése eredményezhette volna – minimális eséllyel – a halálos eredmény elmaradását. A terhelt pontosan észlelte sértett 1 helyzetét, menekülési szándékát és annak kivitelezési módját; a sértett menekülését követve, a sértettet üzve, hozzá közeledve, irányába pár másodpercnyi különbséggel adott le két alkalommal is célzott lövést, miközben semmiféle intézkedés nem tett arra, hogy a kifejezetten élet kioltására alkalmas eszköz sértett irányába való használatával ne okozzon halálos sérülést vagy kárt. Mindezt a véletlenre bízta, annak ismeretében, hogy a magatartásának eredményeképp a halálos eredmény igen nagy valószínűséggel bekövetkezik. Ebből következően gondatlanság fel sem merülhet, szándéka pedig a sértett 1 sérelmére megvalósított ölési cselekmény tekintetében egyenes szándék.

[57] Az előzmények, a terhelti lelkiállapot és az elkövetést megelőző közvetlen körülmények ismeretében ezt követően már nem bírnak jelentőséggel a felülvizsgálati indítvány azon, az ölési szándék hiányát alátámasztandó okfejtései, mint, hogy a terheltnek

nem volt tudomása arról, hogy a bezárt ajtótól pontosan milyen távolságra és testhelyzetben helyezkedett el sértett 1 a lövedék ajtón való áthatolásakor, továbbá, hogy a terhelt feltételezhette, hogy a szaladó sértett 1 már az ajtótól távol került, illetőleg, hogy a lövedék sértett 1-nek a terhelt által feltételezett testhelyzete alapján legfeljebb a még életveszély okozására sem alkalmas lábsérülést eredményezhet. A terhelt kifejezetten az élet kioltására szolgáló eszközzel lőtt először célzottan sértett 1 irányába, majd annak elvétele után arra a helyre, ahol a menekülő sértettet – közvetlenül előtte – eltűnni látta. Ehhez képest annak feltételezésére, hogy e lövés legfeljebb testi sérülést fog okozni sértett 1-nek, semmilyen alapja nem volt.

[58] Ezen túlmenően a felülvizsgálati indítvány azon megjegyzésének, mely szerint a terhelt a második lövés leadását megelőzően megvárta, hogy sértett 1 a házba beérjen, a ténybeli alapjai is hiányoznak.

[59] Az irányadó tényállás alapulvételével a tárgyi és alanyi tényezőket vizsgálva tehát az állapítható meg, hogy a használt eszköz ölésre alkalmassága, az elkövetés módja (a fegyver tűzkész állapotba helyezése, a lövések irányítottága), a terhelt közlései, sértett 1-hez való viszonya egyaránt azt támasztja alá, hogy a terhelt tudata a halálos eredmény bekövetkezését nem csak, hogy átfogta, mindazt kívánta is.

[60] A Kúria mindezek alapján pedig egyetértett az elsőfokú és másodfokú bíróság álláspontjával, miszerint a terhelt sértett 1 sérelmére az emberölést egyenes szándékkal követte el, ekként figyelemmel az ugyanezen alkalommal sértett 2 sérelmére is elkövetett emberölés büntetése is, a terheltnek az emberölés minősített esetéért való felelősségének megállapítása törvényes.

[61] 3. A terhelt cselekményének maradéktalanul helyes minősítésére tekintettel a kiszabott büntetés csak akkor vizsgálható, ha amiatt a bíróság jogerős ítéletében a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabott volna ki; így a büntetést a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret – ideértve a tételkeret alsó és felső határának áttörését biztosító törvényi rendelkezéseket is – figyelmen kívül hagyásával, avagy az irányadó büntetési tételkereten belül ugyan, de a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megsértésével szabta volna ki [Kúria Bfv.I.415/2016. (BH 2016.264.II.)]. A törvényes minősítés mellett a mérlegelési jogkörben, a törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke viszont a felülvizsgálati eljárásban nem támadható [Kúria Bfv.I.1.502/2016. (BH 2017.219.II.)].

[62] Jelen esetben a jogerős ítélet életfogytig tartó szabadságvesztést szabott ki a terhelttel szemben, amely a tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztésben meghatározott büntetési tétel kereteit nem lépi túl. A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározása is a Btk. 43. § (1) bekezdésében írt keretek között történt. A büntetés kiszabására vonatkozó szabályt rögzítő, mérlegelést nem tűrő büntető anyagi jogi szabály sérelme ezért nem vethető fel.

[63] Következésképpen, a cselekmény törvényes minősítése mellett, a Btk. más szabályának megsértése nélkül a törvényes büntetési tételkeret határain belül kiszabott szabadságvesztés tartamának mérséklésére nem kerülhet sor.

[64] A Kúria – miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat – a Be. 660. § (1) bekezdésének főszabálya szerinti tanácsulésen – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Kúria a felülvizsgálati eljárásban – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2)

bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés nyomán – öttagú tanácsban járt el.

[65] **IV.** A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[66] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten vagy más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. március 9.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró